

آیین‌نامه اجرایی موضوع تبصره (۵) ماده (۱۶۹) مکرر قانون

مالیات‌های مستقیم

در اجرای تبصره (۵) ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱/۴/۱۳۹۴، آیین‌نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و با مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و در تاریخ ۱۵/۱۰/۱۳۹۵ به شرح زیر به تصویب وزیران محترم امور اقتصادی و دارایی و دادگستری رسیده است.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن

ب- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور

پ- حد آستانه: حداقل رقم (مبلغ) اطلاعات مورد نیاز سازمان.

ت- اقلام اطلاعاتی: اقلام اطلاعاتی (فیلدها) که شامل داده‌های مورد نیاز سازمان در هر یک از بسته‌های اطلاعاتی می‌باشد.

ث- بسته‌های اطلاعاتی: عبارت است از مجموعه‌ای از اقلام اطلاعاتی که بر اساس ماده (۱۶۹) مکرر قانون تعیین شده است.

ج- ساختار داده: قالب الکترونیکی (فرمت) بسته‌های اطلاعاتی موضوع این ماده که توسط سازمان طراحی، تعریف و اعلام می‌شود.

چ- اشخاص دارنده اطلاعات: کلیه وزارتخانه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بیمه مرکزی و سایر شرکت‌های بیمه، بانک مرکزی، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه اطلاعات را در اختیار دارند و یا به نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند و نیز کلیه اشخاص و مراجعی که در جریان عملیات مربوط به مالکیت، نگهداری، انتقالات، خدمات بیمه‌ای و معاملات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها می‌باشند. سایر اشخاص موضوع این بند به تشخیص سازمان می‌باشد.

کلیه نهادهای بازار متشکل پولی و بازار غیرمتشکل پولی و نیز کلیه نهادهای مالی بازار سرمایه در چارچوب قوانین و مقررات مربوط از مصادیق این بند می‌باشند.

ح- سامانه دریافت اطلاعات: بخشی از درگاه عملیات الکترونیک سازمان می‌باشد که دارنده اطلاعات از طریق آن نسبت به ارسال اطلاعات موضوع این آیین‌نامه اقدام می‌نماید.

خ- مدیریت پایگاه اطلاعاتی: اشخاصی که به لحاظ قوانین و مقررات موضوعه، دسترسی به اطلاعات مورد نیاز سازمان که در اختیار دارندگان اصلی اطلاعات می‌باشد را دارا می‌باشند.

فصل دوم- وظایف سازمان

ماده ۲: سازمان مکلف است در راستای استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مؤدیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی را طراحی و تکمیل و عملیاتی نماید.

تبصره- در صورت نیاز به طراحی سیستمی و نرم افزاری مرتبط با موضوع این ماده، سازمان باید از ظرفیت‌های فنی و تخصصی داخل کشور استفاده نموده و قوانین و مقررات حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و امنیت فضای تبادل اطلاعات را رعایت نماید.

ماده ۳- سازمان موظف است دسترسی دارندگان اطلاعات جهت ورود اطلاعات مطابق بسته‌های اطلاعاتی را به درگاه عملیات الکترونیکی سازمان فراهم نماید.

تبصره- سازمان می‌تواند در مورد برخی از اشخاص دارنده اطلاعات با توجه به نوع و ماهیت اطلاعات، از طریق مکاتبه با آنها

و چگونگی، حد آستانه و بازه زمانی ارسال بسته‌های اطلاعاتی مورد نظر را به صورت اختصاصی تعیین نماید و در چارچوب تفاهم نامه فی مابین، تعامل پذیری در سطوح فنی، قانونی، فرایندی و معنایی را مشخص نماید.

ماده ۴- سازمان می‌بایستی جهت دریافت الکترونیکی بسته‌های اطلاعاتی از طریق برخط، بر روی بسترهای مخابراتی امن و پرسرعت، زیر ساخت‌های لازم را ایجاد نماید.

تبصره ۱- سازمان باید ظرف ۶ ماه از تصویب و ابلاغ این آئین نامه، نسبت به فراهم‌سازی و عملیاتی نمودن زیرساخت‌های نرم افزاری و شبکه‌ای مرتبط اقدام نماید. تبصره ۲- در مواقع بروز اختلافات بین دستگاهی در خصوص امنیت زیر ساخت‌های تبادل اطلاعات و ارتباطات، مرکز راهبردی افتای ریاست جمهوری به عنوان مرجع داور مرضی طرفین تعیین می‌شود و نظر آن مرجع فصل الخطاب اختلافات احتمالی خواهد بود.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، در صورت نیاز به اطلاعات موضوع ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، موظفند در اجرای تبصره (۴) ماده مذکور مجوز دریافت اطلاعات مورد نیاز را از هیات وزیران اخذ نمایند. در این صورت سازمان بر اساس مجوز صادره اطلاعات مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی را با رعایت طبقه بندی مربوط، به طور مقتضی در اختیار آنها قرار می‌دهد.

فصل سوم: وظایف اشخاص دارنده اطلاعات

ماده ۶- اشخاص دارنده اطلاعات موظفند اقلام اطلاعاتی را طبق بسته‌های اطلاعاتی، از طریق بسترهای تعیین شده، به شرح ساختار داده با رعایت مفاد این آئین نامه در اختیار پایگاه اطلاعات سازمان قرار دهند.

تبصره ۱- بسته‌های اطلاعاتی شامل بسته‌های اطلاعات هویتی، معاملاتی، مالی، پولی، اعتباری، سرمایه‌ای، دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها می‌باشد. سایر اطلاعات فعالیت‌های اقتصادی حسب ضرورت با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه اشخاص دارنده اطلاعات، اطلاعات خود را در اختیار پایگاه‌های اطلاعاتی سازمان قرار دهند، سایر اشخاص دارنده همان اطلاعات با تایید سازمان، الزامی به ارائه مجدد اطلاعات مذکور در اجرای این آئین نامه نخواهند داشت. ماده ۷- اشخاص دارنده اطلاعات موظفند زمینه ارسال اطلاعات موضوع این ماده را با هماهنگی سازمان به یکی از روش‌های زیر حسب شرایط و زیرساخت‌های موجود فراهم آورند:

الف) پس از برقراری ارتباط برخط با سامانه دریافت اطلاعات، اشخاص دارنده اطلاعات موظفند اطلاعات مذکور را از طریق سامانه موضوع این آئین نامه به صورت برخط و مستقیم برای سازمان ارسال نمایند.

ب) با توجه به حجم، اهمیت، طبقه بندی و ساختار فناوری اطلاعات، بنا به درخواست سازمان، ارسال اطلاعات به صورت مستقیم و از طریق خطوط امن و پرسرعت بر روی بسترهای مخابراتی انجام پذیرد.

ج) بسته‌های اطلاعاتی می‌بایستی به صورت کامل و بدون نیاز به استعلام (با رعایت مفاد ماده (۸) این آئین نامه)، از سوی سازمان (دستی یا سیستمی) برای پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی ارسال شود.

تبصره- مادامی که ارتباط برخط بین سازمان و دارندگان اطلاعات فراهم نشده است، اشخاص مذکور موظفند اقلام اطلاعاتی را در قالب ساختار داده و به صورت لوح فشرده به سازمان تسلیم نمایند.

فصل چهارم: چارچوب و ساختار تبادل اطلاعات

ماده ۸- حد آستانه (حداقل رقم اطلاعات) متناسب با بسته‌های اطلاعاتی مربوط به شرح زیر تعیین و اعلام می‌شود:

بسته اطلاعات	نوع اطلاعات	حد آستانه	بازده زمانی تهیه بسته‌های اطلاعاتی
--------------	-------------	-----------	------------------------------------

سالانه	مجموع معاملات براي هر شخص در يك سال به ميزان 1.500.000.000 ريال و بيشتر	خرید و فروش کالا	
سالانه	مجموع معاملات براي هر شخص در يكسال به ميزان 750.000.000 ريال و بيشتر	خرید و فروش خدمات	
به صورت برخط و لحظه‌اي (مادامي كه ارتباط بر خط بين سازمان و گمرک جمهوري اسلامي ايران فراهم نشده است به صورت ماهانه)	واردات و صادرات با هر ميزان ارزش	تجارت خارجي (واردات و صادرات کالاها و خدمات)	
سالانه	كلييه قراردادها	قراردادهاي مربوط به انجام معاملات و فعاليت‌هاي تجاري	معاملاتي
سالانه	مجموع قراردادهاي هر شخص با ارزش 750.000.000 ريال و بيشتر	عمليات پيمانكاري و هرگونه خدمات	
سالانه	كلييه معاملات بانك مركزي و ساير بانك‌ها، مؤسسات مالي و اعتباري و صرافي‌ها با ميزاني بيش از 25000 دلار و يا معادل آن در هر سال	خرید و فروش ارز (اعم از نقدي يا برات يا حواله‌اي)	
هر فصل	كلييه معاملات بانك مركزي و ساير بانك‌ها، مؤسسات مالي و اعتباري و بورس کالا	خرید و فروش سكه و شمش طلا	
سالانه	كلييه بيمه‌نامه‌هاي صادره و خسارت‌هاي پرداختي	انواع بيمه‌نامه‌هاي صادر و خسارت‌هاي پرداختي	
هر فصل	كلييه بارنامه‌ها و صورت وضعيت‌هاي حمل و نقل بار و مسافر	بارنامه و صورت وضعيت حمل و نقل بار و مسافر	

سالانه	جمع گردش خريد يا فروش سالانه سهام يا ساير اوراق بهادار اشخاصي كه به ميزان يك ميليارد ريال و بيشتر باشد.	جمع گردش سالانه (دوره مالي) نقل و انتقال سهام و ساير اوراق بهادار	
سالانه	الف) اشخاص حقيقي: كل گردش حسابها به استثناي حسابهاي اشخاص مشمول ماده (2) قانون كه توسط خزانهداري كل کشور افتتاح شده يا مي شود.	جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالي) انواع حسابهاي ريالي و آرزي (سپردههاي ديداري) نزد بانكها و مؤسسات اعتباري	
سالانه	ب) اشخاص حقيقي: جمع گردش بدهكار يا بستانكار كلييه حسابهاي اشخاص كه در طي سال شمسي پنج ميليارد ريال (يا معادل آرزي اين مبلغ) و بيشتر باشد.		
سالانه	الف) اشخاص حقيقي: جمع گردش و مانده كلييه سپردهها و سود متعلق در پايان هر سال به استثناي حسابهاي اشخاص مشمول ماده (2) قانون كه توسط خزانهداري كل کشور افتتاح شده يا مي شود.	جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالي) انواع سپردههاي غيرديداري ريالي و آرزي و سود آنها نزد بانكها و مؤسسات اعتباري	
سالانه	ب) اشخاص حقيقي: جمع گردش بدهكار يا بستانكار كلييه حسابهاي سپرده اشخاص كه در طي سال شمسي پنج ميليارد ريال (يا معادل آرزي اين مبلغ) و بيشتر باشد.		مالي، پولي، اعتباري و سرمايه آبي
سالانه	اطلاعات تمامي حسابها، سپردهها و تسهيلات و تعهدات اشخاص (حقيقي و حقيقي)	جمع گردش و ماده سالانه (دوره مالي) انواع حسابها، سپردهها و سود آنها (سپردههاي ديداري و غير ديداري)، تسهيلات و تعهدات نزد بانكها و مؤسسات مالي و اعتباري مادامي كه از بانك مركزي مجوز فعاليت اخذ نموده اند.	
سالانه	الف) اشخاص حقيقي كلييه تسهيلات ريالي و آرزي به استثناي تسهيلات اعطايي به اشخاص مشمول ماده (2) قانون	تسهيلات بانكي اعم از آرزي و ريالي در قالب كلييه عقود توسط بانكها و مؤسسات اعتباري	
سالانه	ب) اشخاص حقيقي كلييه تسهيلات ريالي و آرزي كه اصل مبلغ تسهيلات يا معادل ريالي آن 500 ميليون ريال و بيشتر باشد.		
سالانه	كلييه تسهيلات ريالي و آرزي	تسهيلات اعطايي اعم از آرزي و ريالي در قالب كلييه عقود توسط شركتهاي واسپاري (ليزينگ)، انواع صندوقها، تعاونيهاي اعتبار و ساير تأمين كنندگان مالي (فايناسرها)	
سالانه	كلييه تعهدات و معاملات با اشخاص حقيقي و حقيقي	كلييه تعهدات اعم از گشايش اعتبار اسنادي و تنزيل اعتبار اسنادي و خريد دين	
سالانه	مشخصات كلييه ضمانت نامههاي صادره براي اشخاص حقيقي و حقيقي	ضمانت نامهها و نظاير آن	
سالانه	اطلاعات كلييه املاك و انواع وسائط نقليه (هوايي، دريايي، ريلي، جاده اي، درون و برون شهري) و انواع ماشين آلات راهسازي و صنعتي و نقل و انتقال آنها	اطلاعات داراييها، اموال و املاك و همچنين نقل و انتقال آنها	داراييها، اموال و املاك و نقل و انتقال آنها

تبصره ۱- در مواردی که برای اقلام اطلاعاتی، آستانه تعیین شده است، ارسال اطلاعات برخط منوط به رسیدن اقلام اطلاعاتی به حد آستانه تعیین شده خواهد بود. تبصره ۲- اقلام اطلاعاتی که فاقد حد آستانه می باشند می بایستی به صورت کامل و برخط ارسال شوند.

تبصره ۳- منظور از خرید و فروش کالا و خدمات و واردات و صادرات، معاملات فی مابین اشخاص ثالث می باشد که اطلاعات آن را اشخاص دارنده اطلاعات در اختیار دارند.

تبصره ۴- سازمان مجاز است شاخص‌ها و حد آستانه مندرج در ماده (۸) این آئین نامه را تا بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال شمسی بعد، بازنگری و تعدیل نماید و در صورت موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی شاخص‌های تعدیل شده را به عنوان حد آستانه جدید اعلام کند. شاخص‌ها و آستانه‌های اعلام شده تا اعلام تغییرات جدید به قوت خود باقی خواهند بود.

تبصره ۵- سازمان می‌تواند حسب ضرورت بازه زمانی دریافت اطلاعات مندرج در جدول موضوع ماده (۸) این آئین نامه را برای هر یک از اشخاص دارنده اطلاعات یا تمامی آنها، متناسب با نیاز اطلاعاتی خود، تغییر دهد.

تبصره ۶- در شرایطی که جمع اطلاعات با اعمال حد آستانه توسط مدیریت پایگاه‌های اطلاعاتی امکان پذیر نباشد، دارنده اصلی اطلاعات مکلف است کلیه اطلاعات را بدون در نظر گرفتن حد آستانه برای سازمان ارسال نماید.

تبصره ۷- دارندگان اطلاعات موظفند بسته‌های اطلاعاتی را حداکثر یک ماه و نیم پس از بازه زمانی مندرج در جدول موضوع ماده (۸) این آئین نامه تهیه و مطابق شیوه‌های تعیین شده در ماده (۷) این آئین نامه برای سازمان ارسال نمایند.

فصل پنجم: جرائم

ماده ۹- سازمان می‌تواند در صورت تشخیص عدم نیاز به اطلاعات موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی موضوع این آئین نامه، نسبت به حذف و امحاء الکترونیکی اطلاعات مازاد بر نیاز و یا استفاده شده، اقدام نماید.

ماده ۱۰- در صورتیکه به دلیل در اختیار قرار ندادن اطلاعات توسط اشخاص دارنده اطلاعات حسب مقررات این آئین نامه خسارت یا زیانی به دولت وارد شود، متخلف یا متخلفین علاوه بر مجازات‌های مقرر در قانون مسئول جبران خسارت وارده به دولت خواهند بود.

تبصره- مسئولیت صحت، اعتبار و اصالت اطلاعات ارائه شده به سازمان با اشخاص دارنده اطلاعات می‌باشد.

ماده ۱۱- حسب ماده (۲۷۹) قانون هرگونه دسترسی غیر مجاز و سوء استفاده از اطلاعات ثبت شده در پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی در خصوص مسائلی غیر از فرایند تشخیص و وصول درآمدهای مالیاتی یا افشای اطلاعات مزبور جرم است و مرتکب علاوه بر انفصال از خدمات دولتی و عمومی از دو تا پنج سال، به مجازات بیش از شش ماه تا دو سال حبس محکوم می‌شود.

این آئین نامه در ۱۱ ماده و ۱۵ تبصره تهیه و در تاریخ 15/10/1395 به تصویب وزرای امور اقتصادی و دارایی و دادگستری رسید و از ابتدای سال ۱۳۹۵ لازم الاجرا خواهد بود.

علی طیب‌نیا - وزیر امور اقتصادی و دارایی

مصطفی پورمحمدی - وزیر دادگستری